

Nota explicativă

la situațiile financiare pentru anul 2019

Î.S.”Administrația de Stat a Drumurilor”

I. Prezentarea generală a întreprinderii

Î.S.”Administrația de Stat a Drumurilor” a fost înregistrată la Camera de Stat la data de 15.04.2002 cu numărul de identificare (IDNO)/codul fiscal 1003600023559, cu sediul: Chișinău, str.Bucuriei 12A, MD-2004.

Întreprinderea a fost creată ca rezultat al reorganizării Administrației de Stat a Drumurilor creată conform Hotărârii Guvernului Republicii Moldova nr.678 din 19.07.2001 cu privire la fondarea Administrației de Stat a Drumurilor cu ultimele modificări, conform Hotărârii Guvernului Republicii Moldova nr.695 din 18.11.2009 cu privire la aprobarea Regulamentului, structurii și efectivului-limită ale Ministerului Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor.

Patrimoniul Întreprinderii aparține în totalitate statului.

Fondatorul întreprinderii este Agenția Proprietății Publice.

Întreprinderea are ca obiect de activitate administrarea, întreținerea, repararea, modernizarea, dezvoltarea și exploatarea drumurilor publice în scopul desfășurării traficului rutier în condiții de siguranță a circulației, de fluență și continuitate.

Î.S. “Administrația de Stat a Drumurilor” coordonează din punct de vedere tehnic și metodologic unitățile de administrare și întreținere a drumurilor publice și locale și dezvoltarea unitară a întregii rețele de drumuri publice din Moldova, în concordanță cu cerințele economiei naționale.

Patrimoniul Întreprinderii se formează din următoarele surse:

- încasări de la activitatea regulamentată (beneficiul obținut de la desfacerea producției, executarea lucrărilor și prestarea serviciilor, precum și de la alte tipuri de activitate economică);
- depuneri materiale ale fondatorului;
- investiții capitale și dotații de la buget;
- alocații din Fondul Rutier destinat gestionării proprietății publice;
- credite bancare și alte credite;
- alte surse licite.

Formele principale ale activității Întreprinderii sunt:

1. Exploatarea autostrăzilor;
2. Construcții de autostrăzi, drumuri, aerodromuri și construcții destinate sportului;
3. Activitatea de consultare pentru afaceri și management;
4. Activitatea de testări și analize tehnice;
5. Comerțul cu ridicata al combustibililor solizi, lichizi și gazoși, precum și al produselor derivate.

Principalele surse de finanțare a activităților desfășurate de Întreprindere sănătate alocațiile primite de la Fondul Rutier, Bugetul de Stat și mijloacele primite în cadrul acordurilor internaționale.

Conform criteriilor prevăzute la art.4 alin (3) din Legea contabilității și raportării financiare, conform situației la data de 31.12.2019, întreprinderea se clasifică ca „entitate mijlocie”.

II. Informația privind coresponderea situațiilor financiare Standardelor Naționale de Contabilitate

Situările financiare prezentate pentru perioada de gestiune 1 ianuarie- 31 decembrie 2019 sunt întocmite în conformitate cu prevederile Standardelor Naționale de Contabilitate, aprobată prin Ordinul Ministerului Finanțelor al RM nr.118 din 06.08.2013, și reflectă obiectiv informații privind poziția financiară, performanța financiară, modificările capitalului propriu și fluxurilor de numerar ale întreprinderii.

În cadrul situațiilor financiare pentru anul 2019 nu au fost comise abateri de la principiile de bază și caracteristicile calitative prevăzute de SNC. De asemenea, pe parcursul anului de gestiune nu au fost aplicate noi SNC pentru evidența contabilă.

III. Informația privind politicile contabile adoptate

Politica de contabilitate este elaborată de întreprindere de sine stătător în baza Legii contabilității și raportării financiare, Standardelor Naționale de Contabilitate și altor acte normative. Pentru anul 2019, politica de contabilitate a I.S.”Administrația de Stat a Drumurilor” a fost aprobată prin Ordinul nr.108 din 20.12.2018, care prevede metodele și procedeele în baza cărora au fost determinați indicatorii situațiilor financiare. Pe parcursul perioadei de gestiune nu au fost operate modificări în politica de contabilitate.

Evidența contabilă la Întreprindere este ținută și organizată distinct, în funcție de genul de activitate, de direcția economico-financiară condusă de către contabilul șef și serviciul management finanțier din cadrul direcției investiții străine.

În funcție de particularitățile specifice ale activității I.S."Administrația de Stat a Drumurilor", și anume evidența investițiilor străine, evidența mijloacelor bugetare și autogestiunea, în continuare sunt prezentate informații privind elemente contabile solicitate de Standardele Naționale de Contabilitate, care reflectă aspectul poziției financiare pentru anul de gestiune 2019:

Active imobilizate

Activele imobilizate ale întreprinderii sunt prezentate de: imobilizări necorporale, imobilizări corporale, investiții finanțare pe termen lung, investiții imobiliare și cheltuieli anticipate pe termen lung.

- a. **Imobilizări necorporale** reprezintă active nemonetare care nu îmbracă forma materială, identificabilă și controlabilă de întreprindere. Modul și particularitățile acestora sunt definite în S.N.C."Imobilizările necorporale și corporale". În anul 2019, în cadrul activității privind gestionarea Mijloacelor Bugetare pe debitul contului 111 "Imobilizări necorporale în curs de execuție" a fost înregistrată suma de 2 882 736,00 lei, care reprezintă achiziționarea sistemului informatic al Vinieta electronice. În cadrul activității de Autogestiune au avut loc intrări în valoare de 81 411,21 lei (Modul Informativ e-Vinieta transmis cu titlu gratuit de la Agenția de guvernare electronică, modernizarea programei WinSmeta și dreptul de utilizare a licenței Credo-DalodueLLC). Astfel, la sfârșitul perioadei de gestiune valoarea de bilanț a imobilizărilor necorporale este 2 948 682,68 lei.
- b. **Imobilizări corporale** constituie active sub formă de mijloace fixe, terenuri, imobilizări în curs de execuție. Recunoașterea imobilizărilor corporale presupune întrunirea mai multor aspecte definitorii, precum: obiectul este identificabil și controlabil, costul de intrare a obiectului poate fi evaluat în mod credibil, se presupune obținerea beneficiilor economice din utilizarea acestuia și proprietățile/particularitățile corespund definiției imobilizărilor corporale. Intrarea imobilizărilor corporale trebuie să fie confirmată de permisiunea conducerii pentru achiziționarea și înșușirea dreptului de proprietate care sunt justificate prin contracte și alte documente.

Imobilizări corporale în curs de execuție reprezintă investiții capitale pentru achiziționarea și crearea activelor în curs de execuție cu durata de funcționare utilă mai mare de un an sau până la darea în exploatare. Imobilizările corporale în curs de execuție includ: costul lucrărilor; echipamente care necesită instalare; echipamente și alte obiecte care nu necesită instalare la care

data dării în exploatare nu coincide cu momentul punerii în funcțiune; costul reparațiilor capitale sau modernizării executate prin mijloace gospodărești.

Astfel, pe parcursul anului de gestiune au avut loc următoarele înscrieri:

- În cadrul activității de Autogestiune au fost înregistrate intrări în valoare de 614 811,18 lei, care reprezintă: 525 136,18 lei - transmiterea cu titlu gratuit a 2 stații meteorologice rutiere conform Parteneriatului Ciech-PNUD pentru proiectul SOG "Implementarea sistemului meteorologic rutier în Republica Moldova"; 39 240,00 lei - 2 utilaje transmise cu titlu gratuit pentru Laboratorul de Încercări și 50 435,00 lei – procurarea camerelor de supraveghere video exterior. În funcțiune au fost puse imobilizări în suma de 2 329 531,18 lei. Astfel, sold final la 31.12.2019 este 698 375,34 lei.
- În cadrul activității privind gestionarea Mijloacelor Bugetare au fost înregistrate intrări în valoare de 1 201 581 260,59 lei, care reflectă:
  - a. valoarea cheltuielilor lucrărilor de proiectare, de întreținere, reparatie curentă și periodică a drumurilor publice naționale, locale, comunale și străzi – inclusiv 892 976 792,42 lei (valoarea cheltuielilor lucrărilor de reparatie periodică a drumurilor locale, comunale și străzi, care după finalizarea lucrărilor prevăzute în Programul de reparatie periodică a drumurilor publice naționale (în limitele localităților), locale, comunale și a străzilor (anexa 2 la H.G. nr.206/2019), vor fi transmise cu titlu gratuit la balanța autorităților publice locale de nivel I și II).

Pe creditul acestui cont a fost înregistrată suma de 1 414 386 812,72 lei, care reprezintă:

- a. valoarea cheltuielilor lucrărilor de proiectare, reparatie și întreținere trecută la capitalizarea drumurilor – 251 286 925,01 lei;
  - b. valoarea cheltuielilor privind lucrări executate din Bugetul de Stat și Fondul Rutier transmise către APL de nivelul I și II – 1 163 099 887,71 lei.
- În cadrul activității ce ține de Investiții Străine, au fost înregistrate intrări în suma de 906 384 998,55 lei, constituită din:
    - a. valoarea cheltuielilor pentru servicii de supervizare tehnică și lucrări de reabilitare/îmbunătățire a drumurilor în cadrul Proiectului de Suport al Programului din Sectorul Drumurilor – 848 123 606,66 lei;
    - b. valoarea cheltuielilor pentru servicii de supervizare tehnică, elaborarea proiectului tehnic și a documentației de licitație, lucrări de reabilitare în cadrul Proiectului "Reabilitarea drumurilor locale" – 58 261 391,89 lei.

La finele perioadei de gestiune, valoarea de bilanț a imobilizărilor corporale în curs de execuție este 4 507 123 181,78 lei

Terenurile reprezintă imobilizări corporale sub formă de teritorii funciare (de pământ) deținute de entitate cu drept de proprietate. În scopul executării prevederilor Hotărârii de Guvern nr.781 din 07.10.2013 "Cu privire la unele măsuri de asigurare a reabilitării și extinderii drumurilor naționale" și Legii privind declararea unității publice de interes național pentru lucrările de reabilitare și extindere a unor drumuri naționale nr.150 din 29.06.2012, în anul 2019 au fost procurate terenuri pe anumite segmente ale drumurilor M3, R1, R 13 și G3.1 în valoare totală de 186 746,75 lei. Astfel, la sfârșitul anului 2019 în evidența analitică sunt înregistrate:

- a. terenuri fără construcții –13 845 775,18 lei cu S totală = 149,934 ha;
- b. terenuri cu construcții – 1 881 213,45 lei cu S totală =10 598,248 ha, inclusiv:
  - terenuri cu construcții cu valoarea de bilanț amplasate: pe drumul R14 "R6-Codrul Nou-Soroca-Unguri-frontiera cu Ucraina – 1 869 392,45 lei (S = 474,114 ha) și pe drumul R30"Anenii Noi –Căușeni-Ștefan Vodă- frontiera cu Ucraina" – 11 821,00 lei (S = 0,043 ha);
  - terenuri cu construcții fără valoare de bilanț, care ulterior urmează a fi evaluate (S = 10 124,091 ha).

Astfel, la finele perioadei de gestiune, valoarea de bilanț a terenurilor este de 15 726 988,63 lei.

Mijloace fixe reprezintă imobilizări corporale transmise în exploatare, valoarea unitară a căroră depășește plafonul valoric prevăzut de legislația fiscală. Durata de utilizare a unui obiect de mijloace fixe se determină de către întreprindere luând în considerare modul de utilizare a obiectului, starea reală a acestuia și uzura fizică preconizată. În anul 2019, au avut loc următoarele mișcări:

- în cadrul activității de Autogestiune au avut loc intrări în suma de 2 462 120,00 lei, care reprezintă transmiterea în gestiune economică a utilajului pentru laboratorul de încercări – 1 509 960,00 lei; 2 stații meteorologice- 525 136,18 lei; 2 autoturisme – 244 000,00 lei și alte mijloace fixe – 183 023,82 lei (tehnica de calcul, condiționare și alte). Pe creditul contului 123, suma 2 103 572,43 lei constă din amortizarea mijloacelor fixe (2 102 972,43 lei) și valoarea probabil rămasă a mijloacelor fixe (600,00 lei). Astfel, valoarea de bilanț a mijloacelor fixe la sfârșitul perioadei de gestiune este 5 427 172,21 lei;

- în cadrul activității privind gestionarea Mijloacelor Bugetare, în componența contului 123 "Mijloace Fixe" se includ drumurile publice la costul lor istoric. În componența drumului ca obiect de inventar intră: toată lungimea drumului cuprinsă între limitele stabilite, adică de la punctul de începere și până la punctul de terminare a lui, inclusiv terasamentul cu consolidările aferente, îmbrăcământea și amenajările (indicatoare rutiere, ect.) și construcțiile aferente: îngrădirile, coborâșurile, deversoarele, podurile cu lungimea de maximum 10 m. În structura contului au avut loc intrări în valoare de 475 761 845,48 lei, inclusiv:

- a. capitalizarea mijloacelor fixe -251 286 925,01 lei;
- b. modificarea tipului îmbrăcământei rutiere de la piatră spartă la beton asfaltic înregistrate în interiorul contului - 198 166 080,83 lei;
- c. transmiterea cu titlu gratuit a drumurilor locale de la Consiliul Raional Ialoveni către Fondul Rutier – 26 308 839,64 lei.

Pe creditul contului, suma 80 219,00 lei, reflectă:

- a. lemnul de foc obținut în urma defrișării plantațiilor rutiere (spre vânzare) – 34 993,66 lei;
- b. decontarea amortizării mijloacelor fixe ieșite – 45 225,34 lei;

Astfel, la 31.12.2019 valoarea de bilanț a drumurilor publice este 6 026 462 184,35 ei;

- c. **Investiții financiare pe termen lung** reprezintă active sub formă de cote de participare în capitalul social al altor entități în scopul obținerii veniturilor sau altor beneficii economice. Investițiile financiare se divizează în:

- aferente părților afiliate: entitatea "Start-Plus" S.R.L. în suma de 197 000,00 lei;
- aferente părților neafiliate: compania de asigurări "Auto-Siguranță" S.A. în suma de 102 000,00 lei (1020 de acțiuni) și B.C. "Moldindconbank" S.A. în suma de 86 400,00 lei (864 de acțiuni).

- d. **Investiții imobiliare** reprezintă complexul de odihnă "Automobilist", amplasat în Ucraina (or. Sergheevca), care în baza contractului de leasing finanțier este dat în chirie. Amortizarea investițiilor imobiliare se calculează prin metoda liniară, începând cu prima zi a lunii care urmează după transmiterea acestora în utilizare. La situația din 31.12.2019, valoarea de bilanț a complexului este 118 840,24 lei.

- e. **Creanțe și avansuri acordate pe termen lung** reprezintă suma avansurilor acordate cu termen de maturitate ce depășește 12 luni din data raportării, preponderent acordate pentru:

- Lucrări de reparație a drumurilor publice naționale din sursele Fondului Rutier, suma de 1 975 909,97 lei;
- Pentru servicii de consultanță și lucrări de reabilitare a drumurilor în cadrul Proiectelor finanțate din surse externe în suma de 687 865 513,07 lei, inclusiv:
  1. Avansuri acordate în țară:
    - 1.1 Proiectul de Suport din Sectorul Drumurilor din Moldova – 25 139 034,48 lei;
    - 1.2 Proiectul ”Reabilitarea Drumurilor locale” – 8 901 317,12 lei.
  2. Avansuri acordate în străinătate pentru Proiectul de Suport din Sectorul Drumurilor din Moldova:
    - 2.1 Impresa Pizzarotti & C Spa – 100 395 782,67 lei;
    - 2.2 JSC Euro-Asian Construction Corporation Evrascon – 122 814 130,44 lei;
    - 2.3 LLC Automagistral – Pivden – 56 488 617,56 lei;
    - 2.4 METAG Insaat Ticaret A.S – 35 216 666,31 lei;
    - 2.5 OHL ZS A.S. – 22 929 651,64 lei;
    - 2.6 ONUR Taahhut Tasimacilik Insaat Ticaret Ve Sanayi A.S. – 298 163 833,20 lei;
    - 2.7 SC Pa and Co International SRL – 17 816 479,65 lei.

f. **Cheltuieli anticipate pe termen lung** reprezintă active imobilizate care nu au fost contabilizate în alte conturi ale clasei ”Active imobilizate”. Astfel, la data de 01.01.2020 în cadrul activității de Autogestiune este înregistrată suma de 219,74 lei, care reprezintă cheltuieli anticipate pe termen lung pentru servicii de comunicare a actelor juridice de către Comercial MultiDomain SSL 4 Domene.

În cadrul activității privind gestionarea Mijloacelor Bugetare, în debitul acestui cont a fost înregistrată suma de 13 563 968,67 lei, care reprezinta cheltuieli anticipate pe termen lung pentru servicii juridice de reprezentare în procedura de arbitraj.

Active circulante

Activele circulante ale întreprinderii sunt prezentate de: stocuri, creațe comerciale și calculate, alte creațe curente, numerar și alte active circulante.

a. **Stocuri** se recunosc ca active circulante, conform S.N.C.”Stocuri”. Contabilitatea stocurilor se ține în expresie cantitativă și valorică, iar stocurile ieșite se evaluatează prin metoda costului mediu ponderat. Stocurile includ:

Materiale reprezintă bunuri care participă direct sau contribuie la procesul de prestare a serviciilor. Materialele consumate la prestarea serviciilor se includ în costul serviciilor. Pe parcursul perioadei de gestiune au avut loc intrări a materialelor în mărime de 1 489 017,27 lei (materiale pentru laborator, piese de schimb, rechizite pentru birou, hârtia pentru tehnica de birou, și alte materiale). Rechizitele de birou, cartușele și alte bunuri similare se decontează direct la costuri și/sau cheltuieli curente în momentul achiziționării lor. Astfel, la sfârșitul perioadei de gestiune valoarea de bilanț a materialelor este 46 202,43 lei.

Obiecte de mică valoare și scurtă durată sunt bunuri valoarea unitară a căror nu depășește plafonul stabilit de legislație, indiferent de durata de serviciu sau cu o durată de serviciu nu mai mare de un an, indiferent de valoarea unitară. Pe parcursul anului de gestiune au avut loc intrări a obiectelor de mică valoare și scurtă durată în mărime de 73 004,30 lei (accesorii pentru tehnica de calcul, utilaj pentru laborator, tehnică pentru comunicare, electrocasnice mici și alte obiecte). Astfel, la situația din 31.12.2019, valoarea de bilanț a OMVSD este 700 528,45 lei.

Mărfuri includ bunuri deținute, destinate comercializării. În cadrul activității privind Proiectul "Reabilitarea drumurilor locale", în debitul contului a fost înregistrată suma mărfurilor (materiale de construcție) în valoare de 96 076,81 lei, care ulterior vor fi utilizate pentru lucrări de reparație a drumurilor.

- b. **Creanțe comerciale și calculate** reprezintă drepturi ale entității ce decurg din tranzacții anterioare, din stingerea cărora se așteaptă intrări de resurse care incorporează beneficii economice. Creanțele se evaluează la valoarea nominală, inclusiv impozitele și taxele calculate în conformitate cu legislația în vigoare. Stingerea creanțelor se contabilizează ca majorare a numerarului, costurilor, cheltuielilor sau diminuarea datoriilor și diminuarea creanțelor. Creanțele se contabilizează în cadrul următoarelor grupe:

Creanțe ale părților afiliate reprezintă creanța înregistrată în bilanțul contabil pentru mărfuri vândute și servicii ce țin de administrarea și întreținerea drumurilor publice aferente părților afiliate. Astfel, la situația din 31.12.2019 întreprinderea înregistrează creanțe în suma de 679 654,89 lei (suma de 679 654,43 reprezintă creanța pentru servicii de administrare a drumurilor publice, care la consolidarea situațiilor financiare a fost eliminată pentru a evita denaturarea creanțelor).

Avansuri acordate curente reprezintă plăți efectuate în contul procurării ulterioare a serviciilor, bunurilor, lucrărilor. Valoarea acestora la sfârșitul perioadei de gestiune este 2 559 330,19 lei, inclusiv:

1. avansuri acordate în cadrul activității de Autogestiune – 420 394,39 lei :
  - avansuri acordate pentru servicii de audit – 326 400,00 lei;
  - avansuri acordate pentru servicii de avocat - 80 000,00 lei;
  - avansuri acordate pentru servicii cadastrale, literatură tehnică, și alte servicii/mărfuri) – 13 994,39 lei.
2. avansuri acordate în cadrul activității privind gestionarea Mijloacelor Bugetare – 2 138 935,80 lei :
  - avans pentru servicii de asistență juridică – 2 138 363,80 lei;
  - avans pentru Centrul de Sănătate publică (aviz sanitar) – 532,00 lei;
  - avans pentru servicii cadastrale – 40 lei.

Creanțe ale bugetului includ: impozitele și taxele achitate în avans, sumele plătite în plus la buget, diferența dintre suma TVA trecută în cont și calculată, suma TVA aferentă avansurilor primite, impozitele indirekte spre restituire, alte creanțe ale bugetului, în conformitate cu legislația în vigoare. Valoarea acestora la finele perioadei de gestiune este 1 177 735,11 lei (cifra respectivă include: creanțe privind impozitul pe venit din activitatea de întreprinzător: 496 496,94 lei; creanța privind TVA: 664 700,44 lei; creanțe privind alte impozite și taxe: 216,33 lei; creanțe pe termen scurt privind TVA spre deducere: 16 321,40 lei).

Creanțe ale personalului cuprind avansurile acordate în contul salariului, sumele acordate titularilor de avans, creanțele privind recuperarea prejudiciului material, alte creanțe ale personalului (calcularea contribuțiilor individuale de asigurări sociale de stat obligatorii aferente sumelor salariilor calculate pentru luna decembrie 2019). Valoarea acestora la sfârșitul perioadei de gestiune constituie 135 970,90 lei.

c. **Alte creanțe curente** reprezintă suma creanțelor înregistrate pentru leasing (locațiunea terenului), și creanțe privind alte operații. Valoarea de bilanț la situația din 01.01.2020 este 17 567 570,42 lei, inclusiv:

- 1 081 610,90 lei- creanțe privind leasingul;
- 20 985,84 lei – creanțe preliminare privind refacturarea energiei termice;
- 120 002,40 lei – taxa de stat privind litigii și titluri executorii;

- 8 368 421,85 lei – costul serviciilor prestate de companii de avocatură, care reprezintă interesele Î.S.”Administrația de Stat a Drumurilor” în fața tribunalelor arbitrale internaționale;
- 7 976 549,43 lei – creația pentru lucrări de îmbunătățire a drumului local L375 km 0+000-33+491 Cornești până la L405 în cadrul Proiectului ”Reabilitarea drumurilor locale”.

d. **Numerar** reprezintă mijloace bănești în monedă națională sau valută străină înregistrate în casierie și conturi curente ale întreprinderii. Astfel, la situația din 31.12.2019 la conturile respective a fost înregistrată suma 722 059 256,25 lei, inclusiv:

- Numerar în casă: 2 362,80 lei;
- Numerar în monedă națională: 29 125 155,87 lei;
- Conturi curente în valută străină: 599 939 316,63 lei;
- Alte conturi bancare: 92 992 420,95 lei.

e. **Alte active circulante** reflectă suma cheltuielilor anticipate și valoarea altor active circulante. Astfel, la sfârșitul anului 2019:

- în cadrul activității de Autogestiune au fost înregistrate alte active circulante în valoare de 214 600,87 lei (asigurarea AORC, abonarea și livrarea publicațiilor periodice, formulare de strictă evidență, anvelope, acumulatoare);
- în cadrul Proiectului de susținere al Programului în sectorul Drumurilor: 2 573 270,00 lei - cheltuieli pentru servicii juridice de reprezentare în procedura de arbitraj;
- în cadrul activității privind gestionarea Mijloacelor Bugetare: 8 806 023,84 lei – valoarea cheltuielilor anticipate curente pentru cofinanțarea proiectelor de reabilitare a drumurilor.

Capital propriu

Capital propriu include capital social, capital neînregistrat, capital nevărsat, capital retras, rezervele, profitul nerepartizat și alte elemente ale capitalului propriu.

Constituirea capitalului social se contabilizează în mărimea indicată în actele de constituire ale întreprinderii. Astfel, valoarea capitalului social și suplimentar, conform ordinului nr.134 din 29.05.2013 se stabilește în mărime de 17 082 651,90 lei.

a. **Rezerve** includ capitalul de rezervă, rezervele statutare și alte rezerve. Acestea se constituie pe seama profitului sau altor surse prevăzute de legislație și se utilizează în baza deciziei Consiliului de administrație al întreprinderii.

La data de 01.01.2020, sold final la rezerve este 6 036 467 034,06 lei, care cuprinde:

- în cadrul activității de Autogestiune: fondul de dezvoltare- 5 343 317,31 lei; fondul de consum- 2 040 860,45 lei, fondul de rezervă – 691 387,76 lei și acțiuni de filantropie (binefacere) și sponsorizări 2% - 48 070,74 lei.
  - în cadrul activității privind gestionarea Mijloacelor Bugetare: valoarea contabilă a drumurilor publice constituie 6 026 462 184,35 lei și a terenurilor 1 881 213,45 lei.
- b. **Profit nerepartizat** reprezintă profit în valoare de 34 149,66 lei, apărut în urma corectărilor pentru perioadele precedente.
- c. **Profit net al perioadei de gestiune** reprezintă informația privind existența și modificarea profitului net (pierderii nete) al perioadei de gestiune. Profitul net înregistrat la situația din 31.12.2019 este de 827 106,18 lei.
- d. **Alte elemente de capital propriu** reprezintă surse provenite din Fondul Rutier, Bugetul de Stat și alte surse acordate în baza respectării unor anumitor condiții (subvențiile aferente activelor decontate). La încheierea anului 2019, valoarea de bilanț a acestora este 1 503 641 991,94 lei.

Datoriile

Datoriile reprezintă obligații actuale ale întreprinderii ce decurg din fapte economice anterioare și prin stingerea cărora se așteaptă să rezulte o diminuare de resurse care încorporează beneficii economice. În funcție de termenul de achitare, datoriile se subdivizează în datorii pe termen lung și curente. Datoria se consideră curentă atunci când ea urmează a fi stinsă în termen de 12 luni de la data raportării. Toate celelalte datorii se clasifică ca datorii pe termen lung.

- a. **Datorii pe termen lung** înregistrate în bilanțul contabil la situația din 31.12.2019 în mărime de 3 908 163 495,39 lei, includ:
- În cadrul activității ce ține de Investiții străine:
  - finanțări și încasări cu destinația specială pe termen lung în cadrul activității Proiectului de susținere al Programului în sectorul Drumurilor în sumă de 3 904 623 070,94 lei, constituită din sursele:
    1. Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare: 1 153 176 188,91 lei;
    2. Banca Europeană de Investiții: 2 390 401 194,89 lei;
    3. Cofinanțarea din Fondul Rutier: 20 776 169,90 lei;
    4. Comisia Europeană: 184 766 897,10 lei;
    5. Banca Mondială: 155 502 620,14 lei;

- alte datorii pe termen lung în valută pentru servicii de supraveghere a lucrărilor în cadrul Proiectului de îmbunătățire a drumurilor locale: 831 351,53 lei;
- În cadrul activității de Autogestiune:
- datorii pe termen lung privind bunurile primite în gestiune economică de la :
  1. Agenția Proprietății Publice: 228 721,96 lei;
  2. Agenția de guvernare electronică IP: 5 618,83 lei;
  3. Ministerul Economiei și Infrastructurii: 1 833 172,68 lei;
  4. Compania internațională Cross Zlin: 518 884,56 lei;
  5. Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor: 24 746,55 lei;
- avansuri primite pe termen lung din țară: 97 928,34 lei.

b. **Datorii curente** reflectă valoarea datoriilor comerciale, datorii față de părțile afiliate, avansuri primite curente, datorii față de personal, datorii față de buget, venituri anticipate curente și alte datorii curente.

Datorii comerciale curente reprezintă datorii ale întreprinderii față de furnizori privind bunurile și serviciile procurate. Astfel, la situația din 01.01.2020, valoarea datoriilor comerciale este egală cu 67 694 842,18 lei, inclusiv:

- datorii în cadrul activității de Autogestiune: 236 577,35 lei;
- datorii în cadrul activității privind gestionarea Mijloacelor Bugetare: 12 200 774,00 lei;
- datorii în cadrul Programului din sectorul Drumurilor: 55 257 490,83 lei.

Datorii față de părțile afiliate reprezintă datoriile întreprinderii în cadrul activității privind gestionarea Mijloacelor Bugetare față de întreprinderile specializate din gospodăria drumurilor în valoare de 4 246 190,40 lei (pentru lucrări de întreținere a drumurilor publice).

Suma de 679 654,43 lei, care reprezintă datorii pentru servicii de administrare a drumurilor publice, la consolidarea situațiilor financiare a fost eliminată pentru a evita denaturarea datoriilor părților afiliate.

Avansuri primite curente, care la situația din 31.12.2019 au fost înregistrate în activitatea de Autogestiune în valoare de 5 210,58 lei, ulterior urmează a fi stinse prin prestarea serviciilor de locațiune a terenurilor.

Datorii față de personal includ datorii salariale (salariul de bază, sporurile, adaosurile, premiile, indemnizațiile pentru incapacitatea temporară de muncă, etc) formate în luna decembrie 2019. Soldul final al datoriilor față de personal este 2 113 767,49 lei.

Datorii privind asigurările sociale și medicale, care la situația din 31.12.2019 au fost înregistrate în suma de 582 578,75 lei, reprezintă valoarea datoriilor aferente contribuțiilor de asigurare socială de stat obligatorii și primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală formate în luna decembrie 2019.

Datorii față de buget, care la situația din 31.12.2019 în mărime de 3 160,00 lei reprezintă taxa pentru amenajarea teritoriului calculată pentru trimestru IV 2019.

Venituri anticipate curente reflectă:

- În cadrul activității de Autogestiune, valoarea alocațiilor obținute de la îndeplinirea funcției de beneficiar la lucrările executate conform Programului de reparație periodică a drumurilor publice naționale (în limitele localităților), locale, comunale și străzi din Bugetul de Stat pentru anul 2019, care vor fi decontate la venituri curente în următoarele 12 luni. În bilanțul contabil, soldul la sfârșitul perioadei de gestiune este 7 885 302,73 lei;
- În cadrul Proiectelor finanțate din surse externe, valoarea garanțiilor de bună execuție, încasate în urma reziliierii contractelor în suma de 223 327 716,58 lei:
  - a. în cadrul Proiectului "Reabilitarea drumurilor locale" (în valută națională): 16 530 558,96 lei;
  - b. în cadrul Programului de Suport din Sectorul Drumurilor din Moldova (în valută străină): 206 797 157,62 lei;

Alte datorii curente includ alte datorii preliminare, garanții bancare pentru buna execuție conform contractelor de antrepriză privind prestarea serviciilor și bunurilor. Astfel, soldul la sfârșitul perioadei este de 245 459 429,23 lei, inclusiv:

- în cadrul activității de Autogestiune: datorii preliminare privind primele de asigurare obligatorie de asistență medicală – 94 916,05 lei; datorii pentru cotizația sindicală – 8 109,49 lei; datorii pentru refacturarea energiei termice – 200,00 lei și alte datorii calculate curente – 360,00 lei;
- în cadrul activității privind gestionarea Mijloacelor Bugetare: garanții de bună execuție – 3 009 463,35 lei; garanțiile ofertelor la licitații publice – 49 186,00 lei și garanții de bună execuție din valoarea lucrarilor executate – 76 545 699,25 lei;
- În cadrul Proiectelor finanțate din surse externe:

- a. în cadrul Proiectului de Suport din Sectorul Drumurilor din Moldova – 163 368 864,93 lei, care reprezintă garanții de bună execuție, reținute din fiecare certificat interimar de plată;
- b. în cadrul Proiectului "Reabilitarea drumurilor locale"- 2 382 630,16 lei, care reprezintă garanții de bună execuție.

IV. Consiliul de administrație și efectivul de salariați

1. Informația privind exercitarea funcțiilor de către membrii Consiliului de administrație pentru anul 2019 este prezentată în tabelul care urmează mai jos. Consiliul se desemnează de către Fondator pe un termen de 3 ani. Componența numerică se stabilește de Fondator, în număr de 5 persoane. Pe parcursul anului de gestiune, au avut loc 4 ședințe ale Consiliului.

Nr. d/o	Numele, prenumele membrilor consiliului	Funcția deținută în cadrul consiliului	Data expirării împuternicirilor acordate	Numărul de ședințe la care a participat	Numărul de ședințe de la care a lipsit nemotivat	Suma venitului îndreptat spre achitare pentru anul de gestiune (lei)
1	2	3	4	5	6	7
1	Usatîi Anatol	Președintele consiliului	13.11.2019	2	-	31 571,43
2	Ursu Veronica	Membrul consiliului	06.12.2018	0	-	600,00
3	Cociug Victor	Membrul consiliului	06.12.2018	0	-	600,00
4	Gorea Dorin	Membrul consiliului	06.12.2018	0	-	600,00
5	Russu Marcela	Membrul consiliului	07.12.2021	4	-	36 000,00
6	Ivancov Andrei	Membrul consiliului	07.12.2021	4	-	36 000,00
7	Pană Viorel	Membrul consiliului	07.12.2021	4	-	36 000,00
8	Cortac Vadim	Membrul consiliului	01.07.2019	2	-	18 000,00
9	Castraveț Radu	Membrul consiliului	06.12.2021	2	-	18 000,00

2. Pentru anul 2019, numărul mediu de salariați constituie 171 de persoane, inclusiv: funcționari- 140 de persoane; muncitori- 20 de persoane și 11 persoane cu contracte temporar suspendate.

Indicatori	Anul 2018	Anul 2019	Modificarea absolută
Efectivul mediu de salariați, inclusiv:	176	171	-5
-funcționari (pers.)	142	140	-2
-muncitori (pers.)	23	20	-3
-contracte temp.suspend. (pers.)	11	11	-

V. Analiza activității economico-financiare

Analiza veniturilor și cheltuielilor întreprinderii permite examinarea dimensiunii acestora în comparație cu realizările anilor precedenți și obiectivele stabilite în Devizul de Venituri și

Cheltuieli pentru anul de gestiune. Astfel, în anul de raportare Î.S."Administrația de Stat a Drumurilor" a obținut venituri totale în valoare de 2 508 639 578 lei și a suportat cheltuieli în valoare de 2 507 710 113 lei. Informația detaliată este prezentată în tabelul nr.1.

Tabel nr.1
lei

Nr. crt.	Indicatori	Anul 2018	Anul 2019	Abaterea absolută
1	Venituri din vânzări	64 065 132	59 728 034	-4 337 098
2	Alte venituri din activitatea operațională	3 080 013	20 224	-3 059 789
3	Venituri din alte activități	1 069 541 469	2 448 891 320	+1 379 349 851
	Total venituri	1 136 686 614	2 508 639 578	+1 371 952 964
1	Variația stocurilor	-	-	-
2	Costul vânzărilor mărfurilor vândute	60 261	34 994	-25 267
3	Cheltuieli privind stocurile	2 830 773	2 817 201	-13 572
4	Cheltuieli cu personalul privind remunerarea muncii	40 162 502	40 814 844	+652 342
5	Contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii și prime de asigurare obligatorie de asistență medicală	10 051 780	9 056 266	-995 514
6	Cheltuieli cu amortizarea și deprecierea activelor imobilizate	1 271 473	1 091 176	-180 297
7	Alte cheltuieli	9 476 344	5 002 072	-4 474 272
8	Cheltuieli din alte activități	1 069 564 997	2 448 893 560	+1 379 328 563
	Total cheltuieli	1 133 418 130	2 507 710 113	+1 374 291 983

Indicatorii economico-financiari principali, care conturează situația financiară a întreprinderii pentru anul 2019 sunt:

	Anul 2018	Anul 2019
Venituri	1 136 686 614	2 508 639 578
Cheltuieli	1 133 418 130	2 507 710 113
Profit până la impozitare	3 268 484	929 465
Cheltuieli privind impozitul pe venit	538 753	102 359
Profit net	2 729 731	827 106

Un alt indicator important, care conturează eficiența întreprinderii de a câștiga profit este rentabilitatea. Rentabilitatea se determină ca raportul dintre efectele economice și financiare obținute de întreprindere și eforturile depuse pentru obținerea acestora. Analiza mai detaliată a rentabilității pentru anii 2018 și 2019 este prezentată în tabelul nr.2:

Tabel nr.2

Indicatori	Formula de calcul	2018	2019	Caracteristica
Rentabilitatea veniturilor din vânzări, %	Profit brut / Venituri din vânzări * 100%	99,90	99,95	Nivelul rentabilității veniturilor din vânzări, calculate în baza profitului brut, în anul 2018 era 99,90 adică la fiecare leu venituri din vânzări a fost câștigat 99,90 bani profit brut, acest indicator în 2019 a crescut cu 0,05 bani, fiind 99,95 bani.
Rentabilitatea economică, %	Profit până la impozitare / Valoarea medie a activelor * 100%	0,03	0,01	Nivelul rentabilității economice pentru perioada de raportare a scăzut cu 0,02 bani comparativ cu 2018, adică la un leu de active întreprinderea obține 0,01 bani de profit(până la impozitare).
Rentabilitatea financiară, %	Profit net / Valoarea medie a capitalului propriu *100%	0,04	0,01	Acest indicator exprimă eficiența cu care întreprinderea utilizează capitalul propriu pentru obținerea profitului net. În 2019, acest indicator a scăzut cu 0,03 bani comparativ cu anul 2018.

Analiza activelor și rotației acestora

Situată activelor întreprinderii pentru perioada de raportare este prezentată în tabelul nr.3.

Așadar, la sfârșitul perioadei de gestiune se observă creșterea valorii totale a activelor cu 836 173,06 mii lei comparativ cu începutul perioadei de gestiune. Factorii care au contribuit la rezultatul respectiv sunt: majorarea valorii imobilizărilor corporale în curs de execuție, avansurilor acordate pe termen lung și a numerarului în casierie și la conturi curente. Informația detaliată este prezentată în tabelul nr.3:

Tabel nr.3

Nr. d/o	Categoria de active	La începutul perioadei de gestiune		La sfârșitul perioadei de gestiune	
		Suma, lei	Cota, %	Suma, lei	Cota, %
1	Active imobilizate, inclusiv:	10 468 190 590	93,62	11 261 598 062	93,71
	Imobilizări necorporale	85 041	0,00	2 948 683	0,03
	Imobilizări corporale în curs de execuție	3 815 258 455	34,12	4 507 123 182	37,51
	Teren	15 540 242	0,14	15 726 989	0,13
	Mijloace fixe	6 138 975 733	54,91	6 031 889 357	50,19
	Investiții financiare pe termen lung în părți neafiliate	188 400	0,00	188 400	0,00
	Investiții financiare pe termen lung în părți afiliate	197 000	0,00	197 000	0,00
	Investiții imobiliare	126 958	0,00	118 840	0,00
	Avansuri acordate pe termen lung	497 817 223	4,45	689 841 423	5,74
	Alte active imobilizate	1 538	0,00	13 564 188	0,11

2	Active circulante, inclusiv:	713 170 973	6,38	755 936 564	6,29
	Materiale	67 969	0,00	46 202	0,00
	Obiecte de mică valoare și scurtă durată	802 444	0,01	700 528	0,01
	Mărfuri	96 077	0,00	96 077	0,00
	Creanțe ale părților afiliate	368 242	0,00	-	-
	Avansuri acordate curente	1 946 674	0,02	2 559 330	0,02
	Creanțe ale bugetului	1 065 625	0,01	1 177 735	0,01
	Creanțe ale personalului	969	0,00	135 971	0,00
	Alte creanțe curente	9 104 733	0,08	17 567 570	0,15
	Numerar în casierie și la conturi curente	696 920 240	6,23	722 059 256	6,01
	Alte active circulante	2 798 000	0,03	11 593 895	0,09
	Total active	11 181 361 563	100,00	12 017 534 626	100,00

Analiza surselor de finanțare

Analiza surselor de formare a activelor întreprinderii pornește de la aprecierea generală a structurii pasivelor. Astfel, structura pasivelor pentru anul 2019 este prezentată în tabelul nr.4:

Tabel nr.4

Nr. d/o	Categorii de surse de finanțare	Existente la 31.12.2018		Existente la 31.12.2019	
		Suma, lei	Ponderea, %	Suma, lei	Ponderea, %
1	Capital propriu	7 750 590 242	69,32	7 558 052 934	62,89
2	Datorii pe termen lung	2 881 814 292	25,77	3 908 163 495	32,52
3	Datorii curente	548 957 029	4,91	551 318 197	4,59
Total pasiv		11 181 361 563	100,00	12 017 534 626	100,00

Pentru analiza surselor de finanțare a activelor sunt calculați coeficienți ai structurii capitalului, care sunt prezentate desfășurat în tabelul nr.5:

Tabel nr.5

Denumirea coeficientului	Formula de calcul	La începutul anului	La sfârșitul anului
Coeficientul de autonomie	Capital propriu/ Total pasive	0,69	0,63
Coeficientul de atragere a surselor împrumutate	1- coeficient de autonomie	0,31	0,37
Coeficientul corelației dintre sursele împrumutate și proprii	Datorii pe termen lung+scurt/ Capital propriu	0,44	0,59
Rata solvabilității generale	Total pasive/ Datorii pe termen lung+scurt	3,26	2,69

Rata generală de acoperire a capitalului propriu	Total pasive/ Capital propriu	1,44	1,59
--	----------------------------------	------	------

Datele tabelului nr.5 atestă nivelul independenței financiare a întreprinderii față de sursele împrumutate atrase, care în anul de gestiune a scăzut cu 6% comparativ cu anul precedent. Această concluzie rezultă din faptul că în structura pasivelor absolut prevalează sursele proprii de finanțare. În anul 2019 coeficientul de autonomie s-a redus comparativ cu anul 2018. Astfel, la începutul perioadei de gestiune capitalul propriu a constituit 69% și la sfârșitul anului- 63% din totalul surselor de formare a patrimoniului. Totodată, poziția financiară favorabilă a întreprinderii este accentuată de rata solvabilității generale, care reflectă gradul de acoperire a surselor împrumutate cu activele totale. La sfârșitul anului de gestiune, rata solvabilității generale s-a micșorat cu 0,57 pct.procentuale, însă acest rezultat nu depășește limita admisibilă.

Analiza nivelului de lichiditate și fluxurilor de numerar

Analiza lichidității reprezintă un moment foarte important în procesul de apreciere a situației financiare a întreprinderii, întrucât aceasta denotă posibilitatea întreprinderii de a-și onora obligațiile de plată la termenele scadente. În tabelul nr.6 este prezentată informația privind nivelul și evoluția coeficienților lichidității în baza datelor din Bilanțul contabil pentru anii 2018 și 2019.

Tabel nr.6

Denumirea coeficientului	Calcul		Intervalul optim
	La în. anului	La sf. anului	
Lichiditatea curentă	1,30	1,37	1-2,5
Lichiditatea intermediară	1,29	1,35	>1
Lichiditatea absolută	1,27	1,31	>0,2

Fluxurile de numerar reprezintă încasările și plățile mijloacelor bănești efectuate în cursul perioadei de gestiune. Analiza structurală a acestora oferă informații detaliante cu privire la proveniența încasărilor și utilizarea mijloacelor banești încasate. În tabelul nr.7 este prezentată componența fluxurilor de numerar din Situațiile Financiare pentru anii 2018 și 2019 a I.S."Administrația de Stat a Drumurilor".

Tabel nr.7

Fluxurile de numerar	Perioada precedentă		Perioada raportată	
	Suma, lei	Cota, %	Suma, lei	Cota, %
Încasări bănești				
1. Încasări din vânzări	1 354 784	0,04	713 816	0,02
2. Alte încasări din activitatea operațională	2 197 334 295	67,70	1 991 944 690	69,55
3. Alte încasări din activitatea de investiții	1 047 175 353	32,26	871 553 065	30,43
Total încasări bănești	3 245 864 432	100	2 864 211 571	100

Plăti bănești				
1. Plăti pentru stocuri și servicii procurate	2 126 873 544	78,72	1 888 770 612	66,14
2. Plăti către angajați și organe de asigurare socială și medicală	49 163 990	1,82	43 421 798	1,52
3. Plata impozitului pe venit	475 000	0,02	240 000	0,01
4. Alte plăti	36 822 505	1,36	62 988 331	2,20
5. Plăti aferente intrărilor de active imobilizate	488 600 696	18,08	860 372 824	30,13
<i>Total plăti bănești</i>	<i>2 701 935 735</i>	<i>100</i>	<i>2 855 793 565</i>	<i>100</i>
<i>Flux net de numerar total</i>	<i>543 928 697</i>		<i>8 418 006</i>	

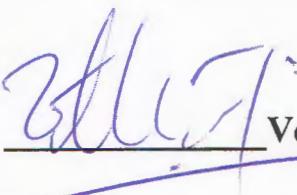
Din datele tabelului nr.7 rezultă că valoarea încasărilor bănești în perioada de raportare a scăzut cu 381 652,86 mii lei comparativ cu anul precedent. Totodată, este de menționat că elementul formator principal al fluxului de numerar în cadrul întreprinderii îl reprezintă alte încasări din activitatea operațională. Prin intermediul acestui element de numerar au fost obținute 67,70% de încasări realizate în anul precedent și 69,55% în anul de raportare, însă valoarea acestui indicator s-a redus cu 205 389,61 mii lei față de anul 2018. Tot în anul de gestiune, se observă evoluția negativă la încasări din vânzări (-640,97 mii lei) și alte încasări din activitatea de investiții (-175 622,29 mii lei). Reducerile la toate categoriile de încasări bănești în anul 2019 au contribuit la formarea sumei totale a încasărilor bănești mai mici față de anul 2018.

În cadrul volumului de plăti realizate în anul de gestiune se observă o creștere cu 153 857,83 mii lei comparativ cu anul 2018. Componența plășilor de numerar este preponderent stabilă, cu predominarea plășilor pentru stocuri și servicii procurate, plășilor aferente intrărilor de active imobilizate, alte plăti din activitatea operațională, plăti către angajați și plata impozitului pe venit. Cota direcțiilor menționate de ieșire a numerarului constituie în perioada de raportare 66,14%; 30,13%; 2,20%; 1,52% și 0,01%.

Director general interinar

Contabil-sef

 Veaceslav Potop

 Silvia Cheibaș